

Fenno-Ugria Asutus. Tegevus 2024

Fenno-Ugria seisab maineka kompetentsikeskusena jätkuvalt soome-ugri rahvaste, kultuuride ja keelte püsimise ning arenemise eest, väärtustades eesti identiteedis soome-ugri komponenti ning kaasates avalikkust ja riiki võtma aktiivset hoiakut koostöös sugulasrahvastega.

Fenno-Ugria ühendab soome-ugri rahvastega koostööd tegevaid organisatsioone ja inimesi ning aitab oma tegevusega kaasa soome-ugri rahvaste keelte, kultuuripärandi ja identiteedi püsimisele, elule ja uuenemisele.

Koostöö teiste soome-ugri rahvastega Venemaal arvestab pidevalt muutuvat keskkonda, kuid on sisuliselt katkenud.

Fenno-Ugria töötas ka 2024 selle nimel, et oma soome-ugri juurte tundmine oleks hinnatud nii eestlaste kui Eesti kohaliku vene kogukonna seas ning aitab kaasa lõimumisprotsessides. Fenno-Ugria sihiks oli, et teadlikkus teistest soome-ugri rahvastest oleks levinud, ka noorte hulgas ning et soome-ugri teema oleks väärtustatud Eesti kultuuri erinevates väljendusvormides ja inspireeriks erinevaid loomealasid ning elaks rahvakultuuris.

Fenno-Ugria missiooniks on jätkuvalt, et hõimuliikumine oleks toimiv ning erinevaid valdkondi ja põlvkondi haarav rahvusvaheline süsteem. Soome-ugri keeled ja kultuurid kuuluvad ainulaadse osana maailma kultuuripärandisse. Fenno-Ugria tegevus põliskeelte ja kultuuride kaitsel on kooskõlas UNESCO rahvusvahelises põliskeelte kümnendi 2023-2032 seisukohtadega.

Muutunud geopoliitilises olukorras ei ole Fenno-Ugria apoliitiline, ainult kultuurisuhetele ja keelte kaitsel keskendunud organisatsioon, vaid on võtnud oma avalikus tegevuses aktiivselt seisukoha demokraatlike väärtuste, vabaduse ja õigluse poolel ning tauninud autoritaarseid ilminguid riikides, väikerahvaste igasugust tagakiusamist ning inimõiguste riivamist ja vägivalda.

Ukraina sõja puhkedes 2022 veebruaris on Fenno-Ugria koheselt hukka mõistnud Venemaa agressiooni Ukrainas ning väljendanud oma seisukohta mitte teha koostööd organisatsioonidega, kes on sõja poolt, samas jätkates võimaluste piires infovahetust soome-ugri aktivistidega.

Peamiselt oli Fenno-Ugria tegevus suunatud kohalikele soome-ugri kogukondadele, suhetele liivlastega ja Soomega. Samuti jätkus kultuurikoostöö Ungariga.

Põhikohaga töötajate arv oli 2024 aasta lõpuks 4,3 inimest, nendest täiskohaga 3 inimest: tegevjuht Barbi Pilvre, nõunik Jaak Prozes, projektijuht Janno Zöbin, Anna Kuznetsova (0,6), projektijuht Patrick O'Rourke (0,6), projektijuht Maarja Vinkel (0,1).
Fenno-Ugria tegevuste peamised sihtrühmad ning neile pakutav väärtus:

Sihtrühm	Pakutav väärtus
Venemaa soome-ugri rahvaste rahvusaktivistid	kontakt läänemaailmaga; teadmised; demokraatia kogemuse jagamine, info teistest rahvastest, koostöö
Venemaa soome-ugri rahvaste kultuuritegelased ja loovintelligents jm haritlaskond	kontakt läänemaailmaga, teadmised, demokraatia kogemuse jagamine; info teistest rahvastest, koostöö, vastastikune inspiratsioon
Venemaa soome-ugri noored	kontakt läänemaailmaga, info õppimisvõimalustest ja koostööst
Eestis tegutsevad soome-ugri kogukonnad	kontakt teiste Eesti soome-ugri rahvastega, info vahetus, kompetentside arendamine (poliitika, meedia alal, digipädevused), vaimse ja emotsionaalse toe pakkumine keerulises poliitilises olukorras
Soome-ugri rahvastega uurimise ja tutvustamisega seotud spetsialistid	infovahetus, raamatukogu materjalide pakkumine, kontaktid, teadussaavutuste ja spetsialistide tegevuse populariseerimine
Eesti koolinoored, üliõpilased	maailma avardamine sugulasrahvaste ja keelte tundmise kaudu, Venemaa soome-ugri komponendi parem mõistmine, eestlaste rahvusliku identiteedi tugevdamine juurte tundmise kaudu
Emakeeleõpetajad, ajalooõpetajad	tugi kooliprogrammile: materjalid, loengud, konsultatsioonid, terviklikud temaatilised programmid, õppevahendid
Soome-ugri rahvaste käekäigust huvitatud haritlased, loomeinimesed, kultuuritöötajad	kõige värskem ja uuenev info soome-ugri rahvaste kohta, kodulehe materjalid, raamatukogu, näitused, kontaktid, hõimurahvaste keelte ja kultuuride kompetents, turismi teemade kompetents
Poliitikud, ametnikud, poliitikakujundajad	uuenev ja värsk info Venemaal ja lähipiirkondades toimuvast, Eesti rahvusvähemuste integratsiooni toetamine läbi oma juurte tundmise, rahvasteemade kompetents, hõimukoostöö kompetents, majandus- ja turismiteemade kompetents
Fenno-Ugria liikmesorganisatsioonid	info, võrgustikud, koostööprojektid ja ühissettevõtmised, kogukonna koostöö, vastastikune õppimine ja kompetentside vahendamine ühiste eesmärkide täitmisel
Soome-ugri rahvaid toetavad organisatsioonid Soomes, Lätis, Ungaris, Ukrainas, Rootsis, Norras	teadmiste ja info levik, kontaktid ja ühissettevõtmised ning -projektid ühiste eesmärkide täitmisel
Ülikoolid, kultuurikeskused, instituudid üle maailma (valdkonnaga seotud või sellest huvitatud)	teabematerjalid, näitused, esinejad, kontaktid, ühised kultuuri- ja haridusprojektid

Strateegilised eesmärgid ja tegevused ning nende täitmine

I Eesmärk: Fenno-Ugria Asutus (FUA) on jätkuvalt soome-ugri kompetentsikeskus, soome-ugri rahvaste kultuuripärandi tutvustaja ning mõtestaja, kuid käsitleb neid rahvaid ka kaasaja kontekstis ning oma kompetentsi piires ka teistes rahvaste ja identiteediga seotuvates eluvaldkondades lisaks pärandkultuurile.

FUA kompetentsi kasutatakse aktiivselt, võrgustikud kasvavad ja uuenevad pidevalt, kodulehekülje, FB ja Instagrami jälgijate arv kasvab, FUA ekspertide esinemised on arvukad, FUA on arvamusiider soome-ugri rahvastesse puutuvates küsimusest erinevates valdkondades

Tulemused:

1) FUA eksperdid on Eesti avalikkuses ja üritustel nähtavad

Fenno-Ugria juhatuse esimees Madis Arukase esinemised soome-ugri rahvaste ja kultuuride teemal:

12. 03 emakeele nädala külalisena Jõhvi gümnaasiumis, 14.03 Kadrina keskkoolis, 15. 03 Jõgeva põhikoolis

11.-12.04 ettekanne "Vadja uskumusolendite usundilisest mõtestamisest 20. sajandi pärimustekstides" Mikael Agricola päeva konverentsil Tartu Ülikooli Narva Kolledžis

29.11 "Milline võis olla ühe 19. sajandi lõpuveerandil sündinud vadjalase loodussuhe?" Eesti akadeemilise usundiloo seltsi aastakonverentsil "Religioon looduses ja loodus religioonis" kirjandusmuuseumis Tartus

Nõunik Jaak Prozes esines aasta vältel Eesti koolides ja kultuuriasutustes:

07.01 "Karjala rahvusliikumise eripärad" Tapiku Külade Keskuses

12.02 " Soome-ugri rahvaste olukord" Tallinna Mulkide Seltsis

11.03 "Meie hõimurahvaste olukord praegu Venemaa" Isamaa Rahvuslaste Klubis

30.04 kolm loengut "Soome-ugri rahvaste keel ja kultuur" Türi Põhikooli ürituste sarjas "Mina ja Maailm"

19.09 "Soome-ugri rahvad ja tänapäeva hõimuliikumine" Tartu Ülikooli Narva Kolledžis

25.09 "Soome-ugri rahvaste olevik ja tulevik" Tallinna haridusasutuse emakeeleõpetajatele Tallinna Õpetajate Majas

01.-31.10 Kuressaares Saare Maakonna Keskraamatukogus üleval oleva näituse "Soome-ugri rahvaste kirjalikud eeposed" avaüritusel 15.10 esinesid Jaak Prozes teemal "Miks heiskame hõimupäeval riigilipud" ja Madis Arukask rääkis "Meie hõimurahvaste rahvausust ja maagiast"

03.10 Fenno-Ugria info- ja motivatsioonipäev "Hõimupäev ja soome-ugri rahvad" Abja Paluoja, ettekanded pidasid Jaak Prozes ja Maarja Vinkel

09.10 "Sissejuhatus soome-ugri rahvaste juurde" Gustav Adolfi Gümnaasiumis ja Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasiumis.

28.10 "Soome-ugri rahvaste olukord - keeled ja ajalugu" Ehte Gümnaasiumis

29.10 "Kuidagi ootamatult ilmusid metsadesse udmurdid", Eesti Kirjandusmuuseumis Arvo Valtonile pühendatud mälestuskonverentsil

03.12 "Venemaa soome-ugri rahvaste olukord Vene-Ukraina sõja foonil" Tartu Ülikooli üliõpilastele Rahvusvaheliste Suhete Ringis

11.12 "Soome-ugri rahvaste olukord" Pärnu linna volikogus

Anna Kuznetsova pidas loenguid rahvusvahelisele üliõpilaskonnale Tallinna Ülikooli suve- ja talveülikooli raames:

08.- 26.01 kursus TLÜ talvekoolis "Introduction to Estonia and Finno-Ugric Cultures and Nations".

15.07 - 02.08 TLÜ suvekooli kursus "Introduction to Estonia and Finno-Ugric Cultures and Nations".

Janno Zöbin esitles mitmel pool saami jm soome-ugri teemadega seotud filme:

31.01 Koostöös Kumuga saami-teemaline film "Kojutulek", filmi juhatasid sisse Jaak Prozes ja Janno Zöbin

13.02 Tallinna Ülikooli Supernova kinos linastus Fenno-Ugria vahendatud film: Jyrki Haapala "Dorogu - Karjala müstilistel radadel"

16.04 Koostöös Tartu Elektriteatriga maailma esimese koltasaami keelse filmi "Je'vida" linastus, sissejuhatus

18.04 Koostöös kino Artisega filmi "Je'vida" linastus Tallinnas, sisse juhtasid Janno Zöbin ja Jaak Prozes

27.07 Vormsi rahvamajas Hullos toimunud näituse "Mune veelinnu pesast" avamisüritusel vestlesid Tõnu Seilenthal ja Janno Zöbin, näidati Lennart Meri filmi "Veelinnurahvas".

4.10 film "Je'vida" Lasnamäe Lindakivi kultuurikeskuses, saamidest rääkisid nõunik Jaak Prozes ja Janno Zöbin

Fenno-Ugria algatusel ja korraldusel leidsid aset kultuuri, meedia- jm teemalised ühiskondlik-poliitilised ja hariduslikud seminarid:

17.01 Tartus Knorringu Aadlimajas toimus Fenno-Ugria ja ACF/AEF projekti ["Demokraatia kool Eesti soome-ugri kogukondadele" raames meediakoolitus "Kuidas jääda ellu infosõjas II"](#). Esinesid meediaekspertid: Propastop üks loojatest Andres Lember ja Meediaettevõtete Liidu tegevjuht Väino Koorberg.

24.01 Viru hotellis toimus koostöös Soome Instituudiga [seminar "Lahe teiselt kaldalt: soomlased ja eestlased teineteise pilgu läbi 1970ndatel-1980ndatel"](#). Esinesid Jyväskylä ülikooli järel doktorant Maarja Merivoo-Parro, Soome Instituudi juhataja Hannele Valkeeniemi, kultuurikorraldaja Kulle Raig, ajakirjanik Priit Hõbemägi, meediaekspert ja endine minister Rein Lang, TLÜ humanitaarinstituudi õppejõud, ajaloolane Airi Uuna. Vestlust juhtis Fenno-Ugria direktor Barbi Pilvre.

28.03 Fenno-Ugria ACF/AEF projekti "Demokraatia kool Eesti soome-ugri kogukondadele" kokkuvõtlik [seminar "Kultuur ja julgeolek"](#) Tartu loomemaja seminariruumis, esines julgeolekuekspert Meelis Oidsalu

07.05 Fenno-Ugria info- ja motivatsioonipäev "Hõimupäev ja soome-ugri rahvad". Narva linna kultuuritöötajatele ja rahvuskultuuriseltside liikmetele. Loenguid pidasid Jaak Prozes, Anna Kuznetsova ja Maarja Vinkel

16.05. Fenno-Ugria infopäev ja motivatsioonipäev "Hõimupäev ja soome-ugri rahvad" Jõhvis, Ida-Virumaa kultuuri- ja haridustöötajatele. Ettekannetega esinesid Jaak Prozes, Natalia Ermakov ja Maarja Vinkel.

18.05 Fenno-Ugria [paneel "K\(uid\)as suhtleme?" Tartu \(eel\) arvamusefestivalil "Millest ehitame sillad?"](#). Korraldas Tartu Ülikooli emeriitdotsent, Fenno-Ugria juhatuse liige Tõnu Seilenthal, esinesid Fenno-Ugria juhatuse esimees Madis Arukask, kunagine juhatuse liige Andres Heinapuu ja nõunik Jaak Prozes

29.05 Fenno-Ugria infopäev ja motivatsioonipäev "Hõimupäev ja soome-ugri rahvad" Paikusel, ettekannetega esinesid Jaak Prozes, Kaija Rytkönen ja Anna Kuznetsova

15.06 Seminar "[Soome-ugri rahvaste saatus: selle mõtestamine kultuuris ja poliitilises reaalsuses](#)" Eesti rahva Muuseumis, Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024 raames seoses Veljo Tormise "Unustatud rahvaste" kontsertetendusega. Esinesid Tõnu Seilenthal, kunstnik Kärt Summatavet, Fenno-Ugria juhatuse esimees Madis Arukask, Jaak Prozes, juhatuse liige Elena Kirt, etnoloog Aimar Ventsel, debatti juhtis Barbi Pilvre

9.08 Paide arvamusefestivalil Kultuuri alal [paneel "Rahvus vaateaknal ja müügiletil"](#): Esinesid Fenno-Ugria juhatuse liikmed Aivar Ruukel ja Elena Kirt, kihnu kultuuri aktivist, ajalooõpetaja Mare Mätas, Sillamäe muuseumi giid Silver Sild, paneeli juhtis Barbi Pilvre

17.08 Fenno-Ugria suvekool "Mida me saame teha?" Kabli rannas Häädemeestel. Esinesid psühholoog Inga Ignatieva, Fenno-Ugria nõukogu liige Sven-Erik Soosaar, Fenno-Ugria projektijuht ja Taivannaula ja Soome Anburi Seltsi juht Patrick O'Rourke, soomeugri kultuuripealinna Narva 2025 korraldaja Ekaterina Kuznetsova, Raistiko talu perenaine Maimu Nõmmik

17.10 [Fenno-Ugria Riigikogus: soome-ugri rahvaste olukord Venemaal ja hõimupäevade kava tutvustus](#), esinesid Riigikogu liige Juku-Kalle Raid, Jaak Prozes ja Barbi Pilvre

18.10 [Hõimupäevade konverents Jõhvi Kontserdimajas "Soome-ugri rahvad ja kirde-Eesti"](#). Esinesid akadeemik Karl Pajusalu, ajaloolane Vallo Reimaa, kultuuriantropoloog Madis Tuuder, lisaku Kihelkonna Muuseumi juhataja Mari Raap, Kodavere Pärimuskeskuse juhatuse esimees Ergo-Hart Västrik

2) FUA oli nähtav ajakirjanduses

Aktuaalsetel soome-ugri maailmaga seonduvatel teemadel võtsid ajakirjanduses, sealhulgas televisioonis ja raadios sõna nõunik Jaak Prozes, artikleid avaldas projektijuht Janno Zöbin, juhatuse esimees Madis Arukask

a) Esinemised televisioonis ja raadios (5)

Jaak Prozes

26.07 Vikerraadio, koos Elena Kirdiga „Huvitaja“ "Kuidas Venemaa soome-ugri rahvastel praegu läheb

25.09 ETV+ „Kofe +“ "Kuidas hõimupäevast sai riiklik tähtpäev"

15.10 ETV „Terevisioon“ hõimupäevade tutvustus, soome-ugri rahvaste olukord

16.10 Raadio KuKu – „Juku-raadio“ koos Barbi Pilvrega soome-ugri rahvastest ja hõimupäevadest

18.12 ETV+ „Kofe +“ – ingerisoomi näitusest ja ingerisoomlastest

b) artiklid ajakirjanduses (8)

Jaak Prozes

29.07 Postimees „In memoriam Arvo Valton. Kirjanik ning soome-ugri sillaehitaja ja lipulaev“

oktoober Keskus „Soome-ugri rahvaste koostöö: ohud ja rohud“

30.10 Postimees „Karjala rahva kümnes kongress – ilma kriitikata ja kontrolli all“

14.12 Postimees „Soome-ugri rahvaste hääbumise põhjused“

Teater. Muusika. Kino detsember „Kolm aega – kolm naist“

Janno Zöbin

12.01 Sirp „Karjalast pärit koreograafist filmilavastaja siirderiituste maailmas“

27.02 Õpetajate Leht „Õpetajate koolitaja Jaakko Raunamaa: kardan, et soome-ugri rahvaste olukord halveneb sõja tõttu veelgi“

2.02 Sirp „Ühe oblasti kultuuriministri tõus ja langus“

b) [„Soome-ugri Sõlmed 2023“](#) (2024) sisaldas 2023. aastal ilmunud või spetsiaalselt kogumikku kirjutatud või kohandatud 10 artiklit Fenno-Ugria töötajate ja juhatuse liikmete sulest.

Anti Lillak. „Soome-ugri kultuuripealinna Kuhmo folkloorifestival Sommelo ühe osaleja pilgu läbi.

Madis Arukask. „Soome-ugri rahvaste autorieeposte näitus“

Barbi Pilvre. „Pea liiva alt välja – soome-ugrilased kui kodanikud Eestis“

Barbi Pilvre. „Venemaa agressioon Ukrainas ja soome-ugri rahvad Venemaal“. Intervjuu Postimehele.

Barbi Pilvre Arvamusfestivali vestlusring: „Venemaa agressioon Ukrainas ja soome-ugri rahvad Venemaal“.

Jaak Prozes „Soome-ugriline 2023. aasta“

Janno Zöbin. „Mis saab koostööst Venemaal elavate soomeugrilastega?“ Usutlus Tõnu Seilenthaliga

Janno Zöbin. „Ühe oblasti kultuuriministri tõus ja langus“

Maarja Vinkel. „Soome-ugri rahvarühmad Lätis – kadumine, püsimine või edasimineku. Fenno-Ugria konverentsi ülevaade.“

Patrick O'Rourke. „Soome Anbur-Selts ja uurali tähestik“

c) Ilmus Jaak Prozese raamat [„Soome-ugri rahvad muutuvast aias“](#) 464. lk. Kirjastus „Ilmamaa“, mida esitleti Kadrioru Kirjandustänaval 14.09.

4) 2024 jaanuar-mai toimus 8 Hõimuklubi üritust, mis on järelvaadatavad Fenno-Ugria kodulehel. [Hõimuklubi - Fenno-Ugria](#)

Hõimuklubi on nähtav ja populaarne üritus, külastajate arv 8 üritusel oli kokku ca 320 inimest, sündmused on nähtavad Fenno-Ugria sotsiaalmeedia kanalites ning järelvaatamine Fenno-Ugria Youtube'i kanalil on avatud.

Hõimuklubi koostööpartner on Eesti Keele Instituut ja vastutav korraldaja nõunik Jaak Prozes

HÕIMUKLUBI

**Soome arhitektuuri ja
disaini peegeldused
Eestis**

- 31.01 Hõimuklubi: seto keel mitme ilma piiril. Esines keeleteadlane Eva Saar
14.02 Hõimuklubi: arhitektuuriteadlane Karin Paulus "Soome arhitektuuri ja disaini peegeldused Eestis"
6.03 Hõimuklubi: ajaloolane Küllo Arjakas "Konstantin Päts ja Eesti-Soome uniooni idee"
13.03 Hõimuklubi: etnoloog Indrek Jääts esitles oma raamatut "Ääremaadel kõndija"
27.03 Hõimuklubi: ajaloolane Anti Lillak rääkis teemal "Vadja-Eesti"
10.04 Hõimuklubi: moekunstnik, EKA professor Piret Puppert rääkis teemal "Soome-ugri kultuuriruum ja mood"
24.04 Hõimuklubi: Akadeemilise Ingeri Seltsi esimees Taisto Raudalainen rääkis teemal "Eesti-Ingeri kujunemine ja saatus 1919-1944"
15.05 Hõimuklubi: rahvaluuleteadlane Aado Lintrop "Meenutusi minu soome-ugri ajast"

II Fenno-Ugria eesmärgiks on, et Hõimukuu (oktoober) tähistamine oleks üleriigiliselt nähtav, soome-ugri lipp on avalikkusele tuttav ja olemas kultuurimajades, rahvamajades, koolides jt asutustest, et seda heisata hõimukuu raames või muudel üritustel, kuhu see sobib. Hõimupäevade fookuses on lisaks pärandkultuurile nähtavad tänapäevased kultuurivormid ja kultuuriga haakuvad ning ajakohased poliitilised teemad rahvussuhetest, rahvusvahelisest olukorrast ja riikide suhetest

Tulemused:

Fenno-Ugria Asutus korraldas oktoobris 2024 traditsiooniliselt Hõimupäevade sündmustesarja Tallinnas ja Tartus ja Narvas, mis tõi kokku soome-ugri muusikuid Eestist, Lätist, Soomest ja Ungarist, kunstnikke, kirjarahvast ja teadlasi.

Selle aasta Hõimupäevade teema oli "Silda mööda kulgeb tee" ja peamine fookus Ida-Virumaal ja sealse soome-ugri pärandi tutvustamisel.

Hõimupäevad pälvisid sel aastal taas ka Riigikogu soome-ugri toetusrühma tähelepanu: rühma juht Juku-Kalle Raid korraldas Riigikogus 17.10 temaatilise seminari, kus Fenno-Ugria nõunik Jaak Prozes ja direktor Barbi Pilvre käisid rääkimas Venemaa soome-ugri rahvaste olukorrast ja tutvustamas hõimupäevade kava. Riigikogus olid kohal soome-ugri toetusrühma liikmed ja huvilised, konverentsist tegi ülekande [Postimees](#) ja see on järelvaadatav. Vt. üritusest [fotosid](#). Venemaa soomeugrilastest ja Hõimupäevad 2024 kavast oli Juku-Kalle Raidi eestvõttel juttu ka Kuku raadio [Juku raadios](#).

President Alar Karis tervitas hõimupäevi [Facebooki-postitusega](#): "Tuleval aastal saab soome-ugri hõimuilma kultuuripealinnaks Narva ja Tartus tuleb kokku 14. rahvusvaheline fennougristika

kongress. Just nõnda, hõimutööga katkematult jätkates, pakume lootust ja valgusekiirt meie idapoolsetele hõimurahvastele ka sel eriti raskel ajal. Igaüks, kel soome-ugri südames, saab hõimuliikuid toetada ja selles kaasa lüüa. Head tänast hõimupäeva kõigile! Vaadake kindlasti [Eesti Rahva Muuseumi](#) näituse „Uurali kaja“ veebituure ja [Fenno-Ugria](#) lehelt saate hea ülevaate kõigist tegemistest”.

Fenno-Ugria Hõimupäevad 2024 programm pealkirja all “Silda mööda kulgeb tee...” oli mitmekesine ja värvikirev. Oktoobri alguses linastus Lasnamäel Lindakivi keskuses maailma esimene koltasaamikeelne film “Je’vida”. Tartus leidis seekord suure peo asemel aset hõimukuu kogukonnaõhtu [Ingeri majas](#), millele järgnes [liivikeelse jazzi õhtu](#) klubis Contriber Philly Joe’s.

Hõimupäevade kogukonnaõhtu Tartus Ingeri majas 11.10.2024

Kirjanike majas toimus soome-ugri kirjandusõhtu seekord lahkunud Arvo Valtoni loomingut meenutades: [Smugri luuletrall: Valtoni vembud](#), vt. Postimehe [fotosid](#) üritusest.

Ikka toimusid ka traditsioonilised folklooripeod: [Hõimupäevade pärimusmuusika kontsert](#) Tallinnas, kus Soome Instituudi eestvõttel tuulutasid uhke etendusega oma rahvarõivaid Soome rahvariideharrastajad, ja [Hõimupäevade pärimusmuusika kontsert Narvas](#) külalistega Soomest, Norrast ja Ungarist. [Hõimupäevade klubiöö: Kings of Finno-Ugric Metal](#) tõi lavale setoonilist metalit esitava ansambli Langenu, raskemuusikakollektiivi Taak, lisaks esinesid karjala pärandit elektroonilise muusikaga siduv, Vene Föderatsiooni poolelt Karjalast pärit ja praegu Soomes resideeruv Ilmu ja Eestis juba tuttav Norra saam Vassvik ansambliga. [Soome-ugri klubiöö Narvas/Finno-Ugric Night at Ro-Ro](#) tõi publiku ette taas ansambli Langenu, lisaks olid laval udmurdi-eesti Ar-God ja Ilmu.

Pärimusmuusika kontsert Narvas Rugodivi kultuurimajas 19.10.2024

Fenno-Ugria [Konverents „Soome-ugri rahvad ja Kirde-Eesti“](#) toimus Jõhvi kontserdimajas ja oli pühendatud Kirde-Eesti soome-ugri pärandile. Esinesid keeleteadlane Karl Pajusalu, ajaloolane Vallo Reimaa, kultuuriaktivist Madis Tuuder, kohaliku kultuuri edendajad, muuseumitöötajad Mari Raap ja Ergo-Hart Västriku. Muusikalise vahepala pakkus konverentsil ingerisooma kohalik kollektiiv Orvokki. Vaata konverentsist [fotosid](#), ka salvestus on peagi järelvaadatav.

Pärimusmuusika kontserdid Tallinnas ja Narvas lavastas Eva Koldits, muusikaürituste projektijuht oli Janno Zöbin, konverentsi korraldas Jaak Prozes.

Hõimupäevad lõpetas koostöös Kammermuusikud MTÜga korraldatud [Hõimurahvaste klassika](#) Mustpeade majas, esines pianist Diana Liiv, solist oli alt Merle Silmato Soome rahvusooperist: kavas Liszt, Saar, Sibelius, Mägi, Kuula; vt. [fotosid](#) kontserdist. Pärast klassikakontserti toimus pidulik tänuüritus Hõimupäevad 2024 kaasa löönud soome-ugri seltside liikmetele, esinejatele, korraldajatele. Tänuüritusel esitles Piret Räni värsket [Hõimukalendrit 2025](#), vt. esitluse [fotosid](#).

Vt. Hõimupäevade 2024 [ürituste visuaale](#) Fenno-Ugria esitluselt 17.10. Riigikogus, kujunduste autor Eva Sepping.

Fenno-Ugria eesmärgiks on, et Hõimupäevi tähistavad omal algatusel koolid, kultuurimajad, raamatukogud ja teised asutused üle Eesti, toimuvad ka klubi- jm noorteüritused – teemade ja fookuste valik on lai, kultuuriprogramm rakendab erinevaid kaasaegseid tegevuste vorme.

Sel aastal kajastas Fenno-Ugria hõimupäevade toimumist koolides jm kodulehel ka [interaktiivsel kaardil](#).

Narva fookusega hõimupäevad kajastusid ajakirjanduses ja sotsiaalmeedias, selle tagas FUA kommunikatsioon koostöös partneritega.

19.10.2024. [Margus Martin. Hõimurahvaste pärandi ja kultuuriga saab tutvuda nädala lõpuni.](#) (Postimees)

19.10.2024 [GALERII: Smugritrall täitis musta laega saali luule ja lauludega.](#) (Postimees)

18.10.2024 [JUHTKIRI. Meie ühine ürgjuur.](#) (Postimees)

16.10.2024. [Konverents: soomeugri rahvaste õudne olukord tänasel Venemaal.](#) (Postimees)

16.10.2024 [ELU25: Juku-Kalle Raid: Venemaa spikker, kuidas tappa meie sugulasi.](#) (Elu24.postimees.ee)
15.10.2024 [Hõimupäevade luuletrallil meenutatakse Arvo Valtonit.](#) (Postimees)
9.10.2024 [Inga Grünfeldt. Hõimupäevad keskenduvad idapoolsele Virumaale.](#) (Virumaa Teataja)

III Eesmärk: FUA on ajakirjanikele, kultuuriüldsusele ja laiemale avalikkusele infoallikas. Läbi infovahetuse ja osalemise sündmustel populariseeritakse soome-ugri teemasid.

Tulemused:

Huvilised, kultuuritöötajad, koolid jne oskavad FUA poole pöörduda näituste ja esinejate tellimiseks. Inglisekeelne huviline on leidnud FUA. Vene keelt valdavad soome-ugri kogukonnad leiavad FUA kodulehelt huvitavat Eestiga seotud jm infot.

- 1) 2024. aasta märtsis anti Rahvusarhiivile suures osas üle FUA arhiiv (nõunik Jaak Prozes, projektijuht Patrick O' Rourke), viimased dokumendid anti üle 2025. aasta veebruaris.
- 2) Fenno-Ugria kodulehekülje ja sotsiaalmeedia kanalite haldamine

[Fenno-Ugria Facebooki kodulehekülge](#) on meie peamine infokanal. Meeldivaks on kodulehe märkinud 3700 jälgijat, 4100 jälgib.

FB kodulehe sisu ulatus oli [Meta äriüksuse kokkuvõtte](#) järgi 107 023, mis on kasvanud võrreldes 2023. aastaga ligi 127%, kodulehe avamisi oli 2024 aastal kokku 254 305, kõige populaarsem aeg oli oktoober, kui päevas vaatamisi ka 7000-8000 päevas, interaktsioone (laike, kommentaare) aastas kokku 18 000, klikke üle 5000. Külastuste arv kasvas võrreldes 2023 aastaga üle 60%, olles 21625.

[Fenno-Ugria Asutus \(@fennougria\) • Instagram photos and videos](#) kogub populaarsust, jälgiate arv on 1058, mis on võrreldes eelmise aastaga kolmandiku võrra kasvanud.

[Fenno-Ugria Asutus MTÜ - YouTube](#) on jälgitav ennekõike sinna talletatud ja järelvaadatavate Hõimuklubi ürituste tõttu. Kanalil on 323 tellijat.

Populaarseim video 2024 oli Anti Lillaku Hõimuklubi esinemine teemal "Vadja-Eesti", millel on ca 900 vaatamist.

[Fenno-Ugria fotod Flickris](#)

[Fenno-Ugria](#) koduleht pakub uudistekanalit ja erinevaid materjale.

2024 ilmus 115 eestikeelset, 27 venekeelset ja 90 inglisekeelset uudist.

Toimub kodulehekülje vene- ja inglisekeelse sisu järjepidev loomine ning uuendamine, samuti vahendatakse valikuliselt asjakohast ETV+ sisu.

Kodulehe kõrval on peamiseks kommunikatsioonikanaliteks muutunud Facebook ja Instagram, mille jälgijate arvud kasvavad pidevalt.

Kodulehe uudiseid ja sündmusi jagatakse ka Facebookis (Fenno-Ugria, Fenno-Ugria Hõimuklubi, erinevad soomeugri grupid) Venekeelse eest vastutab projektijuht Anna Kuznetsova, inglisekeelse sisu eest projektijuht Patrick O'Rourke – inglisekeelne koduleht on uuenenud ja jätkuvalt uuenemas ja kaasajastumas (rahvaste ülevaated) vt. [News - Fenno-Ugria](#)

3) 2024 ilmus Fenno-Ugria [Hõimukalender](#) 2025 tiraažiga 500 eksemplari, mis kõik ka leidsid aasta lõpus omaniku kingituse või ostuna.

Autor Piret Räni, sisuline toimetaja Madis Arukask, konsultandid Alla Lašmanova, Nadii Muš, Natalia Abrosimova. Kunstnik Piret Räni kogus Fenno-Ugria ettepanekul hõimukalendrisse legende ja pärimusi, mis räägivad lindude ja loomade tähendusest-tähtsusest soome-ugri ilmapildis, alustades loomislugudest ning lisades teisi šamanistliku maailmatunnetuse aegadest pärit pärimusi.

4) Järjekordne “Soome-ugri sõlmed” ilmus planeeritult juuni alguses, peatoimetaja lepinguline partner Taisto Raudalainen, autoriteks Fenno-Ugria asutuse töötajad ja juhatuse liikmed soome-ugri teemade eksperdid. Vt Fenno-Ugriaga seotud inimeste artiklite loetelu eespool.

5) FUA oli taas nähtav Tallinn Music Weekil.

[TMW Fenno-Ugria õhtu](#) toimus 4.04 F-Hoones Tallinnas. Seekord olid esindatud ansamblid Eestist, Soomest ja Ungarist, samuti muusikud, kes on pärit soome-ugri rahvaste levikuala kaugematest maanurkadest.

6) Fenno-Ugria osales edukalt Kirjandustänav festivalil, esitledes enda ning partnerite väljaandeid, samuti teenides omatulu.

Jaak Prozes esitles oma uut raamatut "Soome-ugri rahvad muutuvast ajas" (Ilmamaa 2024), temaga vestles Janno Zöbin.

7) 24.08 korraldati Koostöös Valgusfestivaliga duo Wimme ja Rinne kontsertrännak "Nõmbra valgus Nõmbra karjamõisas Anija vallas.

IV Eesmärk: FUA on erinevate asutuste koostööpartner siseriiklikult rahvussuhete ja kultuuripoliitika teemadel ning välispoliitika vallas. FUA eesmärgiks on, et venekeelne soome-ugri kogukond integreeruks Eesti ühiskonda läbi oma soome-ugri juurte taasleidmise ning osaleks põliskeelte dekaadi tegevustes

1) Koostöö ja infovahetus kultuuriministeeriumiga lõimumise jt valdkondades toimub jätkuvalt. FUA on riigi lõimumistegevustes koostöös ERÜ jt rahvuste organisatsioonidega aktiivselt kaasas, vahetab infot, osaleb üritustel

2) Koostöö ja infovahetus välisministeeriumiga soome-ugri rahvaste olukorrast jätkub. Sõlmiti kokkulepe raporti koostamiseks Venemaa soome-ugri rahvaste olukorrast 2022-2024, mis teostub juuliks 2025.

Leidis aset koostöö ja infovahetus Eestimaa Rahvaste Ühendusega, osaleti vastastikku üritustel (tähtpäevad), toimus koostöö Lätiga liivi teemadel ja ürituste organiseerimine Lätis (vt allpool välissuhtlus).

3) FUA nõustab erinevaid asutusi ja organisatsioone soome-ugri rahvaste olukorra teemadel Venemaal. Poliitikud oskavad FUA poole pöörduda info ja konsultatsiooni saamiseks. Toimuvad kohtumised parlamendiliikmetega, parlamendi soome-ugri sõprusrühma liikmetega. Kohtumine parlamendi väliskomisjoniga leidis aset veebruaris.

4) Toimus koostöö presidendi kantseleiga hõimuliikumise nähtavuse suurendamiseks ja hõimupäeva tähistamiseks riiklikul tasandil, eriti hõimupäevade raames.

5) FUA vahetas infot seto organisatsioonidega, Võrumaa organisatsioonidega seto, võru pärandi säilimise ja nende kultuuride arengu ja staatuse teemadel, pärandkultuuride ja murdekeelte teemal

6) Kultuuririkkuse aasta raames oli hea koostöös partneritega (kultuuriministeerium, ERÜ), parem võiks olla venekeelse ajakirjandusega (ETV+, Raadio 4, venekeelne Postimees jt). Eesti venekeelsele kogukonnale soome-ugri teemade tutvustamisel ja oma võimalike juurte leidmisel.

7) Edendama peab FUA koostööd Omavalitsuste ja Linnade Liiduga ning erinevate kohalike omavalitsustega pärandkultuuride jätkusuutlikkuse teemadel, murdekeelte/põliskeelte säilimise teemal ning hõimuliikumise nähtavuse suurendamiseks, hõimukuu ja hõimupäeva tähistamiseks kohalikes omavalitsustes.

8) FUA koostöö ja infovahetus liivi pärandi teemadel Pärnumaa valdadega, eriti Häädemeestega on edenenud. Arvamusfestivalil kaasati paneeli kihnu kultuuri edendaja Mare Mätas.

9) FUA koostöö ja infovahetus ingeri ja vadja pärandi jätkuvaks tutvustamiseks Narva linna jt Ida-Virumaa KOVidega, Narva Ingeri Majaga, Narva Muuseumiga tihenes 2024 hõimupäevade peaürituse tõttu Narvas ja Narva kui soome-ugri kultuuripealinna 2025 aasta tähistamisega.

V Eesmärk: FUA on koostööpartner haridusasutustele ja organisatsioonidele kooliprogrammi koostamisel, ülikoolide kursuste loomisel. Soome-ugri teemad seostuvad noortele loodushoidliku eluviisiga, keskkonnateemade ja –teadlikkusega, soome-ugri kultuuride ajaloo ja juurte tundmise, keelte, kultuuri eri vormide, folkloori, identiteedi teemadega. Lisaks teaduslikele materjalidele ja süvitsi minevatele teostele on olemas ja laiale üldsusele kättesaadavad ka sissejuhatavad materjalid soome-ugri teema huvilistele.

Tulemused:

1) Mitmel pool valdades toimusid õpetajatele ja lasteaiaõpetajatele ning kultuuritöötajatele inspiratsioonipäevad. Esinesid nõunik Jaak Prozes, projektijuhid Anna Kuznetsova ja Maarja Vinkel jt.

2) Jätkub TLÜ ELU kursuse “Reis ümber soome-ugri maailma” (Vt. [TLÜ tudengid teevad reisi ümber soome-ugri maailma - Fenno-Ugria](#)) õpimängude testimine ja edasiarendamine. 2024 oli partneriks mängutootja Loovhoog ja eesmärgiks oli arendada mõni mäng tootmisvalmiks, siiski osutus tootmine väga kalliks ja teema on edasi töös.

4) 2024 kevadel teostus TLÜ ELU kursus, mida valmistati ette 2023 koostöös Soome Instituudiga: “Eestlased ja soomlased 1970-1980ndatel” [Lahe teiselt kaldalt - soomlased ja eestlased teineteise pilgu läbi 1970-1980ndatel](#) (juhendajad Barbi Pilvre, Jaak Prozes, Hannele Valkeeniemi, Peep Ehasalu).

5) 15.02 seminar "Videoõps Fenno-Ugrias". Ajaloõpetaja Kristo Siig tutvustas Emakeeleõppe Infokeskuse ja MTÜ Videoõps koostöös valminud soome-ugri rahvaste teemalisi õppematerjale, ülekanne toimus ka veebis.

6) 7.03 Koostöös Ungari kultuuri Liszti Instituudiga 2023 korraldatud joonistusvõistluse "Pál-tänavä poisid" lõpuüritus, näituse avamine instituudi ruumes.

7) koostöös kultuurimajade, rahvaraamatukogudega ja koolidega jätkub rändnäituste liikumine + erinevate esinejate vahendamine

22.01 - 03.03 näitus "Veelinnurahvas" Võnnu kultuurimajas Kastre vallas.

01.02-01.04 näitus "Sada aastat soome-ugri iseolemist" Avinurme kultuurikeskuses Mustvee vallas.

01.02-01.04 Taisto Raudalaineni näitus "Ingerisooma sada aastat" Viiratsi rahvamajas Viljandi vallas.

07.03-18.04 näitus "Veelinnurahvas" Priuse seltsimajas Kastre vallas.

18.03-18.04 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Pärnus

Raeküla Vanakooli keskuses.

01.04 - 01.06 näitus "Sada aastat soome-ugri iseolemist" Vara kogukonnakeskuses Peipsiääre vallas.

01.05-01.06 näitus "Veelinnurahvas" Virtsu mõisa tallihoones Lääneranna vallas.

01.05-01.07 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Võõpste raamatukogus Tartu vallas.

27.07-30.09 Tõnu Seilenthali näitus "Mune veelinnu pesast", Vormsi rahvamajas Hulloos, avamisüritusel 27.07 vestlesid Tõnu Seilenthal ja Janno Zõbin, näidati Lennart Meri filmi "Veelinnurahvas".

01.08-31.08 näitus "Veelinnurahvas" Märjamaa valla rahvamajas.

01.08-31.08 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Erastvere raamatukogu-küla keskuses Kanepi vallas.

01.09-01.11 näitus "Veelinnurahvas" Raasiku rahvamajas Raasiku vallas.

10.09-10.10 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Türi kultuurikeskuses.

01.09-31.10 Taisto Raudalaineni näitus "Ingerisooma sada aastat" Loo kultuurikeskuses Jõelähtme vallas.

01.10-31.10 näitus "Sooma-ugri rahvaste kirjalikud eeposed" Saare Maakonna Keskraamatukogus Kuressaares.

01.11-31.12 näitus "Veelinnurahvas" Avinurme kultuurikeskuses Mustvee vallas.

15.11-31.12 näitus "Sada aastat soome-ugri iseolemist" Viljandi Gümnaasiumis.

01.11-30.11 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Sadala rahvamajas Jõgeva vallas.

15.11-31.12 näitus "Sooma-ugri rahvaste kirjalikud eeposed" Saverna rahvaraamatukogus Kanepi vallas.

10.12.24 - 01.02.25 näitus "Uurali rahvaste looduslikud pühapäigad" Imavere rahvamajas Järva vallas.

Lisaks on jagatud infot ERM-i ja üksikautorite: Karoliina Kreintaal, Ludmila Yamurzina loodud soome-ugri teemaliste näituste kohta.

VI eesmärk: Fenno-Ugria liikmeskond moodustab toimiva võrgustiku, mis panustab erinevates koostlustes ja koostöövormides soome-ugri rahvaste keelte ja kultuuripärandi mõtestamisse ja tutvustamisse, suhete hoidmisse soome-ugri rahvastega ning noorte kõnetamiseks. Oma eesmärkide saavutamiseks uuendab Fenno-Ugria Asutus kontakte liikmetega ja täpsustab koostöö sisu.

Partnerid ja tegevused:

- 1) Eestimaa Rahvaste Ühendus – suhtlus soome-ugri rahvaste kogukondadega (Anna Kuznetsova, FUA büroo). Eestimaa Rahvaste Ühendusega on koostöö tihe, toimub infovahetus ja ühisüritused. Koos ERÜga organiseeriti Soome-ugri päevad Venstpilsis ja Riias, kohal käis Fenno-Ugria projektijuht Patrick O'Rourke.
- 2) Välissuhete Nõukoda – koostöö Eesti välispoliitika võrgustikuga, direktor Barbi Pilvre,
- 3) Eesti Keele Instituut – Hõimuklubi (vastutav Jaak Prozes)
- 4) Soome Instituut Eestis – Soome Instituudiga on ühisüritused ja toimub pidev infovahetus. 2024 kevadel teostus 2023 ette valmistatud ["Lahe teiselt kaldat - eestlased ja soomlased teineteise pilgu läbi!"](#). Samuti toimub koostöö Hõimuklubi korraldamisel, kommunikatsioonis vastastikune tugi.
- 5) ACF/AEF finantseeritud demokraatia ja meediapädevuse koolitused jätkusid jaanuaris ja märtsis: koolitus ["Kuidas jääda ellu infosõjas II"](#) 17.01.2024 Knorringu Aadlimaja Tartus, seminar ["Kultuur ja julgeolek"](#), 28.03.2024 Antoniuse õue seminariruum Tartus (rohkem info üritusest [siin](#)). 2023-2024 läbi viidud projekti partnerid on ERÜ, TLÜ, TÜ, MKM, Propastop, Kaitseuuringute Keskus jt Vt kogu projekti [Demokraatia kool Eesti soome-ugri kogukondadele - Fenno-Ugria](#). FUA organiseeritud demokraatia ja meediapädevuse koolitused on korda läinud, osalejaid on piisavalt ning nende meediapädevuse ja demokraatia alane teadlikkus on tõusnud.

VII Eesmärk: Fenno-Ugria Asutus osaleb soome-ugri teemade ja valdkondade rahvusvahelises koostöös, osaleb võrgustikes ja üritustel

Tulemused:

- 1) FUA näitused liiguvad rahvusvaheliselt. Näitus "Veelinnurahvas" on 2024 edasi liikunud Yorki ülikooli (UK) ja avatakse seal mais 2025, projektijuht Patrick O'Rourke.
- 2) Koostöö Liivi Instituudiga Lätis jt liivi pärandi väärtustamise eestvedajatega on jätkuv.

Nõunik Jaak Prozes esines 23.05 ettekandega "Venemaa soome-ugri rahvaste olukord praegu" Läti Ülikoolis Riias. Fenno-Ugria projektijuht Patrick O' Rourke esines [11.-12.10 Liivi päevade konverentsil Ventspilsis ja rääkis liivi keele mõjust eesti keelele](#) ning samuti pidas ettekanded [26.- 27.10 Soome-ugri päevadel Riias ja Päles](#).

- 3) Koostöö Ungariga võiks olla aktiivsem, kuid on sõltuv poliitilistest oludest: Jaak Prozes esines 13.12 ettekandega "Soome-ugri rahvaste olukord tänapäeval" Badacsonytomajis (Ungari) Arvo Valtoni mälestuskonverentsil.
- 4) Koostöö Soomega. Nõunik Jaak Prozes käis 28.- 30.06 seminaril Kuhmos "Soome-ugri kultuuripealinnad 10 aastat", mis oli ka uue soome-ugri kultuuripealinna valimisüritus.
- 5) FUA jälgib ÜRO Põliskeelte kümnendi tegevusi FUA juhatuse liikme ÜRO põlisrahvaste püsifoorumi endise eksperdi Sven-Erik Soosaare eestvedamisel. ÜRO Põlisrahvaste kümnend võiks olla Eestis nähtavam. Soosaar on FUA poolt esitatud UNESCO põlisrahvaste eksperdi kandidaadiks. Hetkel on pausil Fenno-Ugria vaatlajastaatus ÜRO majandus-ja sotsiaalvaldkonna komisjonis ECOSOC.

VIII Eesmärk: Fenno-Ugria organisatsioon on kompetentne ja tõhus, oma eesmärkide saavutamiseks kasutatakse ressursse optimaalselt, büroo teeb koostööd juhatusega ja liikmesorganisatsioonidega

Koosseis ja tegevused:

Büroos töötab 6 inimest (kokku 4,3 täiskoha koormust): tegevjuht, nõunik, täiskoormusega projektijuht ja 3 osakoormusega projektijuhti), alates 2025 töötab asutuses 6 inimest kogukoormusega 4,1 töökohta (koormus vähenes Anna Kuznetsoval ja on 0,4). Töötajate ülesanded on selged ja piiritletud, kuigi laia profiiliga.

Tulemused:

- 1) Fenno-Ugria planeeritud traditsioonilised üritused toimuvad, eksperdid esinevad avalikel üritustel: näituste avamised, seminarid, konverentsid – Jaak Prozes, Janno Zöbin, Anna Kuznetsova, Barbi Pilvre, Patrick O'Rourke, Maarja Vinkel; juhatuse liikmed Madis Arukask, Tõnu Seilenthal, Anti Lillak, Aivar Ruukel, Elena Kirt, Sven-Erik Soosaar.
- 2) Ajakirjanduslik tegevus on järjekindel, FUA kodulehel ilmub uudismaterjal Venemaa jt väljaannetest soome-ugri teemadel – Jaak Prozes, Anna Kuznetsova, Barbi Pilvre, Patrick O'Rourke
- 3) Suhtlus soome-ugri kogukondadega on järjepidev – suhtlemine koolituste raames, üksikküritustel - Anna Kuznetsova, Jaak Prozes
- 4) Suhtlus liikmete ja partnerorganisatsioonidega – suhtlusvõrgustike ja postiloendite haldamine ja uuendamine - Anna Kuznetsova, Barbi Pilvre
- 5) FUA suvekool toimus - Jaak Prozes, Anna Kuznetsova, Barbi Pilvre
- 6) Arvamusfestivalil osalemine õnnestus – Barbi Pilvre + partnerid kultuuriministeerium
- 7) Kirjandustäna festivalil osalemine oli nähtav – Barbi Pilvre, Patrick O'Rourke
- 8) Näituste liikumine on koordineeritud, sotsiaalmeedias ja kodulehel toimib jooksev eestikeelne kommunikatsioon - FUA büroo, Janno Zöbin
- 9) koostöö Hõimurahvaste Programmiga jätkus, kuid lõppes lepinguline kommunikatsiooni valdkonna partnerlus: hõimurahvaste programmi infot vahendab eesti Keele Instituut oma kodulehel – FUA büroo
- 10) Fenno-Ugria Hõimukalender ilmus õigeaegselt – FUA büroo
- 11) jätkus soome-ugri rahvaid käsitleva raamatu koostamine koostöös kirjastusega Argo. Toimused koosolekud, käsikiri on üle antud kirjastusele Argo, peatoimetaja juhatuse esimees Madis Arukask. ilmumine aga on veninud aastasse 2025 (aprillis 2024 on jõutud lepingute koostamiseni).
- 12) Hõimukuu ja muusikaürituste ning kino projektijuhtina on asunud aktiivselt tegutsema Janno Zöbin
- 13) inglisekeelse sisu arendamine toimub järjepidevalt, projektijuht Patrick O'Rourke, ettevalmistamisel on infokiri soome-ugri akadeemilistes võrgustikes jm

14) Büroo on püüdnud arendada töötajate erinevaid oskusi ja pädevusi: IT oskused tekstide töötlemine, erinevate platvormide ja keskkondade kasutamine, tehniliste vahendite kasutamine, ajajuhtimine. Teema vajab jätkuvat tähelepanu – Barbi Pilvre

15) Lepingulised partnerid on tihedas koostöös FUAg

a) “Soome-ugri sõlmed” ilmub – peatoimetaja lepinguline partner Taisto Raudalainen, juhatuse liikmete kaastöö, koordineerib FUA

b) Kujundus – Eva Sepping, Peeter Laurits, Piret Räni

c) Tehniline tugi, salvestused Aleksei Aleksejev MTÜ Etnomeedia

d) soome-ugri raamat, kirjastus Argo

IX Eesmärk: Koostöö juhatusega on süstemaatiline ja sisuline. Juhatuse akadeemilised jm pädevused on FUA eesmärkide teenistuses

Tulemused:

- 1) Töö toimub FUA arengukava [2023-2027 - Fenno-Ugria](#) alusel
- 2) põliskeelte kümnendi tegevustes osalemine – ÜRO põlisrahvaste püsifoorumi endine ekspert Sven-Erik Soosaar on tegevuste koordinaator
- 3) Koostöö folkloristidega, akadeemiline sisend FUA kodulehele, ajakirjanduslikud esinemised, näituste avamised, loengud, reisisihid - Madis Arukask, Tõnu Seilenthal, Sven-Erik Soosaar, Anti Lillak, Aivar Ruukel, Elena Kirt
- 4) Koostöö noorteorganisatsiooniga Hõimulõimed, koostöö ERMiga: infovahetus Hõimupäevade korraldamisel, ürituste vastastikune promo – Anti Lillak
- 5) Loodusturismi, reisisihtide populariseerimine – Aivar Ruukel
- 6) Koostöö udmurdi kogukonnaga – Elena Kirt
- 7) Koostöö fennougristide/keeleteadlastega, akadeemiline tasand FUA materjalides, koostöö Tartu Ülikooliga – Tõnu Seilenthal
- 8) Soome-ugri vikipeedia seminar ja talgud. Koostöö Nikolay Zyuzeviga jätkub – Sven-Erik-Soosaar
- 9) soome-ugri raamatu koostamine (Madis Arukask)

Kokkuvõte

Fenno-Ugria Asutus (FUA) oli 2024 ajakirjanikele, kultuuriüldsusele ja laiemale avalikkusele arvestatav infoallikas soome-ugri teemades. FUA kompetentsi kasutatakse Eestis endiselt, kuigi koostöö Venemaa soome-ugri rahvastega on katkenud, kuid kohalikud võrgustikud on säilinud ja uuenevad. Läbi nähtavuse: infovahetuse ja osalemise sündmustel populariseeritakse geopoliitilise olukorra pingestumise ja Venemaa piiri suletuse tingimustes jätkuvalt soome-ugri teemasid, nihutades fookust liivi ja Soomega seostuvatele teemadele.

FUA ekspertide esinemised on arvukad nii üritustel kui ajakirjanduses, FUA on arvamusi liider soome-ugri rahvastesse puutuvates küsimustes erinevates valdkondades, kuid sooviksime, et soome-ugri teemad oleksid rohkem nähtavad Venemaa-Ukraina sõda puudutavas infovoos ja FUA oleks arvestatav partner poliitikakujundajatele. Samas seab sõda siin piirangud.

Kultuuriinfo jagamine on tõhus, asutuse FB ja Instagrami jälgijate arv kasvab, kodulehte külastatakse, kuigi teised sotsiaalmeedia kanalid on üle võtnud info vahendamise ülesanded.

Fenno-Ugria eesmärgiks on, et Hõimukuu (oktoober) tähistamine oleks üleriigiliselt nähtav, soome-ugri lipp oleks avalikkusele tuttav ja olemas kultuurimajades, rahvamajades, koolides jt asutustes, et seda heisata hõimukuu raames või muudel üritustel, kuhu see sobib. Siin on arenguruumi ja väljakutseid.

Õnnestusid traditsioonilised Hõimupäevad, ilmusid aastaraamat "Soome-Ugri sõlmed 2023" ja Hõimukalender 2025. Peame oluliseks, et Hõimupäevade fookuses on lisaks pärandkultuurile nähtavad tänapäevased kultuurivormid ja kultuuriga haakuvad ning ajakohased poliitilised teemad rahvussuhetest, rahvusvahelisest olukorrast ja riikide suhetest. Õnnestus koostöö Aktiivsete Kodanike Fondiga/Avatud Eesti Fondiga ja viia lõpuni ürituste sari "Demokraatia kool Eesti soome-ugri rahvastele", samuti korraldada suvekool.

Koostöö akadeemiliste haridusasutustega õnnestus läbi TLÜ ELU projektide ja Soome-teema käsitlete.

Fenno-Ugria Asutus osaleb soome-ugri teemade ja valdkondade rahvusvahelises koostöös ennekõike Soome ja Lätiga, ka Ungariga, osaleb jõudumööda võrgustikes ja üritustel.

Fenno-Ugria Asutuse juhatuse liikmed ja ka projektijuhid osalevad rahvusvahelises akadeemilises elus oma uurimisvaldkondades, asutuses on kolm doktoranti ja kaks magistriõpinguid lõpetavat töötajat. Fenno-Ugria akadeemilist kompetentsi tuleb edasi arendada ja olemasolevat nähtavamaks muuta.

ÜRO Põlisrahvaste kümnend võiks olla Eestis nähtavam, peale ava-aastat on infovoog jäänud soiku. Juhatuse liige Sven-Erik Soosaar on FUA poolt esitatud UNESCO põlisrahvaste eksperdi kandidaadiks, protsess on paraku soikunud Fenno-Ugriast mitteolenaveti põhjustel.

Kultuuririkkuse aasta raames oli hea koostöö kultuuriministeeriumi ja ERÜ-ga.

Eesti venekeelsele kogukonnale soome-ugri teemade tutvustamine ja oma võimalike juurte leidmine on edenenud seoses Narva 2025 sündmuste tähistamisega.

Tõhustama peab FUA koostööd Omavalitsuste ja Linnade Liiduga ning jätkama tööd erinevate kohalike omavalitsustega pärandkultuuride jätkusuutlikkuse teemadel, murdekeelte/põliskeelte säilimise teemal ning hõimuliikumise nähtavuse suurendamiseks, hõimukuu ja hõimupäeva tähistamiseks kohalikes omavalitsustes.

Koostöö juhatusega on süstemaatiline ja sisuline.

Juhatuse akadeemilised jm pädevused on FUA eesmärkide teenistuses.

Oma eesmärkide saavutamiseks peab Fenno-Ugria Asutus järjekindlamalt uuendama kontakte liikmetega ja täpsustama koostöö sisu.

Fenno-Ugria organisatsioon on kompetentne. 2022-2023 Fenno-Ugriasse tööle asunud töötajate ülesanded on 2024 seisuga selginenud, paranenud on tööjaotus, kuid tehniliste ülesannete korraldus võiks olla parem.

Oma eesmärkide saavutamiseks kasutatakse ressursse mõistlikult ja büroo teeb koostööd juhatusega. Parem võiks olla koostöö liikmesorganisatsioonidega ja tuleb mõelda, kuidas nende kompetentsi vabatahtlikkuse alusel rakendada.

Büroo on püüdnud arendada töötajate erinevaid oskusi ja pädevusi: IT oskused, tekstide töötlemine, erinevate platvormide ja keskkondade kasutamine, tehniliste vahendite kasutamine, ajajuhtimine, kuid teema vajab endiselt jätkuvat tähelepanu.

